

Je potrebné dovážať vajcia na Slovensko?

Priemerný počet nosníc sa v roku 2016 na Slovensku medziročne zvýšil o 1,8 % na hodnotu 6 198,8 tis. Ks. Priemerná znáška na 1 slepku sa zvýšila medziročne o 1,3 % na 200,2 ks.

V roku 2016 sme vyprodukovali 1 241 miliónov ks vajec, čo predstavuje nárast oproti roku 2015 o 3,1 % - o 37 miliónov kusov. Z tejto produkcie bolo 60 % vajec znesených v intenzívnych chovoch, teda na farmách. V roku 2016 dosiahla spotreba vajec na Slovensku 219 ks (13,3 kg) na 1 obyvateľa za rok. V produkcii slepačích vajec je Slovensko dlhodobo sebestačné. V roku 2016 sa sebestačnosť v produkcii vajec dostala na úroveň 104 %. Teda na Slovensku sa vyprodukuje viac vajec ako sa spotrebuje o 4 %.

Na základe porovnania výroby a spotreby vajec je zrejmé, že dovoz vajec na Slovensko nie je potrebný vôbec. Napriek tomu sa v roku 2016 dovezli na Slovensko konzumné vajcia za 2,6 milióna EUR. Najvyšší bol dovoz z Českej republiky v objeme 1,1 milióna EUR, Poľska v objeme 869 tisíc EUR a Maďarska v objeme 544 tisíc EUR. Túto skutočnosť potvrdzuje aj prieskum trhu, ktorý uskutočnila SPPK v úvode roku 2017, ktorý preukázal, že pulchov reťazcov na Slovensku je iba 72 % slovenských vajec. Ostatné vajcia na našom trhu pochádzajú zo zahraničia. Dovážané vajcia sú za posledné roky spájané s viacerými potravinovými škandálmi. Najnovším prípadom sú vajcia z Holandska, ktoré obsahujú pesticíd fipronil, ktorý je pri chove hydiny v EÚ zakázaný.

ŠVPS SR uskutočnila rozsiahle kontroly slovenských fariem nosníc s cieľom zistiť prípadné používanie prípravkov, v ktorých by sa nachádzal pesticíd fipronil. Celkovo skontrolovali 64 schválených chovov nosníc. Podľa výsledkov laboratórnych testov neboli v kontrolovaných slovenských chovoch nosníc použité žiadne veterinárne lieky za účelom prevencie a terapie ektoparazitov u hydiny.

Preto je dôležité, aby si spotrebiteľ kontroloval krajinu pôvodu vajec a nakupoval iba slovenské vajcia, ktoré sú bez škandálov, pod neustálou kontrolou, čerstvé, zdravé, kvalitné a najmä bezpečné.

Pôvod vajec zistí spotrebiteľ iba podľa pečiatky na škrupine vajec, ktorá musí obsahovať označenie SK.

Je rozdiel v kvalite klieťkových a podstielkových vajec?

Na Slovensku aj v ďalších krajinách strednej Európy zaznamenávame veľký tlak obchodných reťazcov na zvyšovanie ponuky vajec z podstielkových chovov. Pritom tento tlak nemá žiadne kvalitatívne opodstatnenie, pretože kvalita a zloženie vajec vôbec nezávisí od spôsobu chovu nosníc. Nie je dôležité, či nosnica bola chovaná v obohatenej klieťke, na podstielke alebo vo voľnom výbehu. Pretože kvalitu a zloženie vajec ovplyvňuje iba krmivo, ktoré nosnica konzumuje a jeho zloženie.

V priebehu roku 2016 realizovala Michaela Englmaierová z VÚŽV v Prahe projekt s názvom Kvalita vajec sliepok z rôznych systémov ustajnenia. Výsledkom výskumu bolo, že z hľadiska úžitkovosti je najvhodnejší systém chovu nosníc v obohatených klieťkach, z hľadiska veľkosti vajec je najvýhodnejší systém chovu vo voliérach a z hľadiska mikrobiálnej kontaminácie škrupiny je najvýhodnejší systém chovu nosníc v obohatených klieťkach. Z výsledkov výskumu je zrejmé, že chov nosníc v obohatených klieťkach neznižuje kvalitu vajec a má svoje výhody oproti iným spôsobom chovu nosníc, predovšetkým z hľadiska hygieny chovu a menšieho rizika ochorenia sliepok. Preto sa spotrebiteľ nemusí báť spotreby vajec, ktoré pochádzajú z chovu v obohatených klieťkach.

V súčasných podmienkach SR nie je v najbližšom období možné zvýšiť ponuku vajec z podstielkových chovov na našom trhu z dôvodu, že klieťkové chovy majú podiel 88,8 % na chove nosníc v SR a podstielkové chovy podiel iba 11 %. Podiel biologických chovov a chovov s voľným výbehom je iba na úrovni 0,5 %.